

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИНОВАЦИИ В СТРОИТЕЛСТВОТО“;

ЗА СПЕЦ: „СТРОИТЕЛЕН БИЗНЕС И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Божидар Чапаров)

2. ....
(гл. ас. д-р Годор Райчев)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление (проф. д-р Пламен Илиев)
на строителството“

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина разглежда основни въпроси в областта на иновационния мениджмънт, свързани с процеса на предпроизводството, създаването, реализацията и последващата експлоатация и управление на строителните обекти. Целта на дисциплината е да даде знания и професионални умения за основните понятия, закономерности, методи, критерии, показатели и други в областта на иновациите. Да се изследва връзката на иновационния процес с други икономически процеси в инвестиционния комплекс по веригата: промишленост за строителни материали, строително машиностроене и технологии – строително производство – експлоатация и управление на построените обекти на недвижимата собственост. На тази база да се съдейства за повишаване конкурентоспособността на българския строителен бизнес на вътрешния и международния пазар.

Проведеният курс на обучение по учебната дисциплина ще формира у студентите знания и развие умения за това как се:

- определят структурните технологични и продуктови приоритети на предприятията от промишлеността за строителни материали;
- осъществява технологичния трансфер в предприятията от инвестиционния комплекс и се управлява патентно-лицензионната дейност в тях;
- разкриват и извличат ползите от използването на индустриалните продуктови иновации върху пазарните и експлоатационните характеристики на строителните обекти;
- измерва икономическия ефект от приложението на иновациите в строителството;
- участва в дейността на съвременните организационни структури за осъществяване на ефективна иновационна дейност;
- проектира фирмена иновационна структура;
- развива вътрешното предприемачество;
- разработва иновационен план и как се разработва или усъвършенства иновационна стратегия на фирма от инвестиционния комплекс;
- използват някои от основните методи за технологично прогнозиране;
- извършва технологичен одит;
- ползват формите за финансиране на иновационната дейност;
- съобразява фазата на жизнения цикъл на продуктите и/или технологичните иновации в процеса на работа, и при вземането на управленски решения;
- преценява избора на момента за внедряване на нов строителен продукт;
- следи процеса на непрекъснато осигуряване на нови идеи за внедряване на иновационни строителни суровини, материали, изделия, полуфабрикати, конструкции, машини, съоръжения, инструменти, приспособления, строителни системи и технологии, технически методи за изпълнение на СМР, обемно-планировъчни проектни решения, организационно-управленска практика, схеми за обезщетяване на собствениците, схеми за заплащане, схеми на гаранционно и след гаранционно обслужване, схеми на договаряне с проектантите, доставчиците, подизпълнителите, възложителите и мн. др.;
- използват някои основни критерии и методи за оценка и подбор на иновациите;
- съставят профилни карти за оценка на иновациите в процес на реализация и мн. др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ИНОВАЦИИТЕ		4	4	
1.1	Същност и характеристика на иновациите			
1.2	Обща класификация на иновациите			
1.3	Класификационна характеристика на иновациите в строителството			
1.4	Екоиновациите като перспективно направление в строителството			
ТЕМА 2. ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ ИНОВАЦИИТЕ В СТРОИТЕЛСТВОТО И ОБСЛУЖВАЩИТЕ ГО ИНДУСТРИАЛНИ СЕКТОРИ		2	2	
2.1	Характерни зависимости между иновациите от индустрията и строителството			
2.2	Специфични свойства на иновациите и произтичащи от тях иновационни елементи между индустрията, строителството и крайните потребители на готова строителна продукция			
2.3	Роля и значение на продуктите иновации от промишлеността за строителни материали за строителството			
ТЕМА 3. ТЕХНОЛОГИЧНО И ПРОДУКТОВО ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ В ПРОМИШЛЕНОСТТА ЗА СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ		2	2	
3.1	Необходимост от усъвършенстване структурата на промишлеността за строителни материали			
3.2	Развитие на иновационния потенциал в промишлеността за строителни материали			
3.3	Ефективност на иновациите от промишлеността за строителни материали			
ТЕМА 4. ТЕХНОЛОГИЧНИЯТ ТРАНСФЕР КАТО ФАКТОР ЗА РАЗВИТИЕ НА СТРОИТЕЛНИТЕ ПРОДУКТИ И ТЕХНОЛОГИИ		5	5	
4.1	Същност и съдържание на технологичния трансфер			
4.2	Нетърговски и търговски форми на трансфер			
4.3	Управление на патентно-лицензионната дейност			
ТЕМА 5. СЪДЪРЖАНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИНОВАЦИОННИЯ ПРОЦЕС ЗА СЪЗДАВАНЕ, ПРОИЗВОДСТВО И ВНЕДРЯВАНЕ НА ИНОВАЦИИ В СТРОИТЕЛСТВОТО		2	2	
5.1	Същност и структура на иновационния процес			
5.2	Основни класификации на етапите на иновационния процес			
5.3	Видове съвременни фирмени организационни структури			
5.4	Проиновативни териториално-организационни структури и мрежи			

ТЕМА 6. ПЛАНИРАНЕ И ФИНАНСИРАНЕ НА ИНОВАЦИИТЕ		4	4	
6.1	Специфика на иновационното планиране и финансиране			
6.2	Технологично прогнозиране и технологичен одит			
6.3	Жизнен цикъл на продуктовете и технологичните иновации			
ТЕМА 7. ОСИГУРЯВАНЕ И ПОДБОР НА ИДЕИ ЗА ИНОВАЦИИ		4	4	
7.1	Източници на готови идеи за иновации			
7.2	Методи за генериране на идеи			
7.3	Критерии и методи за оценка, и подбор на иновационни идеи			
ТЕМА 8. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНОВАЦИОННИТЕ ИДЕИ		4	4	
8.1	Формиране на иновационен проект			
8.2	Критерии и методи за оценка и избор на иновационен проект			
8.3	Научно-техническо разработване и внедряване на иновацията			
8.4	Използване на информационни технологии при иновациите			
ТЕМА 9. ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА И НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ		3	3	
9.1	Институционална среда за развитие на иновациите			
9.2	Нормативни актове за развитие на иновациите			

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой в сем.	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1	Курсов проект – по избрана или зададена тема	1	20
1.2	Тест – с отворени и/или затворени въпроси	2	25
1.3	Домашна работа – по зададен въпрос или тема	1	15
Общо за семестриален контрол:		4	60
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1	Изпит – писмен тест с отворени и/или затворени въпроси	1	30
Общо за сесиен контрол:		1	30
Общо за всички форми на контрол:		5	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Райчев, Т. Иновации в строителството. Изд. „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна, 2014.
2. Закон за марките и географските означения. ДВ, бр. 81 от 14.09.1999 г.; ..., посл. изм., бр. 58 от 26 Юли 2016 г.
3. Закон за патентите и регистрацията на полезните модели. ДВ, бр. 27 от 2 Април 1993 г., ..., посл. изм., бр. 38 от 18 Май 2012 г.
4. Закон за промишления дизайн. ДВ, бр. 81 от 14 Септември 1999 г., ..., посл. изм., бр. 58 от 26 Юли 2016 г.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиев, Ив., Цв. Цветков, Д. Благоев. Мениджмънт на фирмените иновации и инвестиции. Второ прераб. и доп. изд., София, Издателски комплекс – УНСС, 2013.
2. Дракър, П. Иновации и предприемачество, София, Изд. „Класика и Стил“, 2002.
3. Иновационният потенциал на България: възможности и предизвикателства. /Год. доклад на фондация „Приложни изследвания и комуникации“/. София, Фонд. „Приложни изследвания и комуникации“, 2013.
4. Керчев, Кр. Основи на иновационната политика. София, Унив. изд. „Стопанство“, 2011.
5. Наредба за представителите по индустриална собственост. ДВ, бр. 65 от 30 Юли 1993 г., ..., посл. изм., бр. 47 от 22 Юни 2012 г.
6. Ненов, Т. Управление на иновациите. Икономически университет – Варна, Изд. „Наука и икономика“, 2010.
7. Чобанова, Р. Иновативност на националната икономика. София, Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 2012.
8. *Бажанов, Валентин*. Лицензионный договор и договор коммерческой концессии. Изд. „LAP LAMBERT Academic Publishing“, 2013.
9. *Брюс, Энди*. Инновации. Пер. с англ. / Энди Брюс, Д. Берчелл. Москва, Дело и Сервис, 2010.
10. *Кокурин, Д. и др.* Иновационная экономика: Управленческий и маркетинговый аспекты. [Моногр.], Москва, Экономика, 2011.
11. *Хотяшева, О. М., М. А. Слесарев*. Инновационный менеджмент /Учебник и практикум для академического бакалавриата/. Юрайт, 2016.
12. *Яшин, С., Е. Кошелев, С. Макаров*. Анализ эффективности инновационной деятельности. Санкт-Петербург, БХВ-Петербург, 2012.
13. Košmrlj, K., K. Širok, B. Likar. The Art of Managing Innovation Problems and Opportunities. El. knjiga. -Koper: Faculty of Management at the University of Primorska, 2015.
14. Innovation Policy for Green Technologies. Guide for Policymakers in the Transition Economies of Europe and Central Asia. New York, United Nations, 2013.
15. Kibert, C. J. Sustainable Construction: Green Building Design and Delivery, 4th ed., Hoboken, New Jersey, Wiley, 2016.
16. Mohr, Jakki J., Sanjit Sengupta, Stanley Slater. Marketing of High-Technology Products and Innovations: Pearson New International Edition. 3rd ed., Harlow, England, Pearson, 2014.
17. Orstavik, F., A. Dainty, C. Abbott. Construction Innovation. 1st ed., Chichester, UK, Wiley-Blackwell, 2015.

18. Swan, W., P. Brown. Retrofitting the Built Environment. Chichester, UK, Wiley-Blackwell, 2013.
19. Weis, Bernd X. From Idea to Innovation. A Handbook for Inventors, Decision Makers and Organizations. Springer, 2015.

Варна, януари 2017 г.